

Exposició “Dins i fora de l’Escola”

LA FORMACIÓ ACADÈMICA I LA PRÀCTICA DE L'ARQUITECTURA MODERNA A BARCELONA, 1920-1937
DEL 18 DE SETEMBRE AL 18 DE NOVEMBRE DE 2006, AL VESTÍBUL DE L'ETSAB

PER PAOLO SUSTERSIC

Sumant-se a les manifestacions organitzades en ocasió del 75è aniversari de la fundació del GATCPAC, l'exposició vol oferir una mirada des de l'ETSAB al període de formació dels arquitectes que van produir les primeres obres modernes de Barcelona.

Per descriure l'itinerari acadèmic i intel·lectual d'un estudiant de l'època, hem escollit, entre d'altres, la figura de Josep Torres Clavé, el qual, a més de ser un membre destacat del GATCPAC, arriba a ser el director de l'Escola que es proposa liquidar l'obsoleta estructura docent que ha patit a les aules.

L'ambigüitat de l'arquitectura catalana dels anys trenta, que queda reflectida també en la selecció d'edificis construïts que es mostren a l'exposició, es pot explicar a partir de les diferències –per no dir contradiccions– entre un ensenyament arrelat en el passat i el desig dels estudiants d'entendre millor el seu temps.

El caràcter gairebé autodidacta de la seva formació com a homes contemporanis i el paper dels estudiants més inquiets com a promotors de la nova cultura arquitectònica resulten evidents en els viatges d'estudi i en les activitats organitzades per l'Associació d'Alumnes, que pretenen aproximar-se al Moviment Modern –i, a vegades, aconseguen fins entrar en contacte directe amb algunes de les seves figures més destacades, com Le Corbusier i Theo Van Doesburg– i plantejar el problema del futur de l'arquitectura a Catalunya.

Per a molts d'aquests arquitectes joves, que poc després van fundar el GATCPAC o van participar-hi com a socis, el compromís amb la construcció d'una nova arquitectura va comportar també la crítica de la realitat. Les denúncies de la inadequació de l'ensenyament de l'arquitectura davant els nous reptes de la modernitat són freqüents a les pàgines d'AC i són complementàries a les propostes de reforma dels plans d'estudis que es van plantejar amb la República, que a Barcelona van culminar l'any 1937 amb la proposta de Josep Torres Clavé. La comparació d'aquests plans amb els de la Bauhaus i del Vhutemas és útil per interpretar-ne també els resultats arquitectònics.

Més enllà de mostrar els èxits i les dificultats dels projectes d'aquests estudiants i arquitectes, que pretenien convertir Barcelona en una ciutat contemporània, proposem al visitant una reflexió sobre la necessitat i la importància d'una formació crítica vinculada en cada moment a les circumstàncies de la seva època i capaç, al mateix temps, de superar-les.

COMISSARIAT I DISSENY DE L'EXPOSICIÓ: Paolo Sustersic
ASSESSORAMENT: Antoni Ramon, Carmen Rodríguez (ETSAB) i Roger Sauquet (ETSAV)

SUPORT A LA RECERCA DOCUMENTAL I DISSENY GRÀFIC: Carolina García Estévez i Celia Marín

CONTRIBUCIONS A LA RECERCA: Alumnes de l'assignatura optativa “Història de l'Arquitectura Espanyola dels Segles XIX i XX”, professors Enric Granell i Antonio Pizza
Cursos 2004-2005 i 2005-2006